

รายการอ้างอิง

- กมล สุดประเสริฐ. 2540. การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงาน. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานประสานงานโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์.
- กนิษฐา นาวารัตน์. 2549. การพัฒนารูปแบบและกลยุทธ์การส่งเสริมความเป็นศูนย์กลาง การศึกษานานาชาติของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรมพัฒนาชุมชน. 2548. รายงานสถานการณ์ชุมชนไทย พ.ศ. 2547. กรุงเทพมหานคร : กรมพัฒนาชุมชน.
- กองการมัธยมศึกษา. 2543. รายงานการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.
- กองบรรณาธิการ. 2545. การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.
- กฤษ เอื้อวงศ์. 2545. ตามมาตอบไป. วารสารพรรคการเมืองสัมพันธ์. 7: 13-17.
- กาญจนา แก้วเทพ. 2538. การพัฒนาแนววัฒนธรรมชุมชน: โดยถียมุขย์เป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร: สภาคาทอลิกแห่งประเทศไทยเพื่อการพัฒนา.
- กาญจนา คุณารักษ์ และประกอบ คุณารักษ์. 2540. การปฏิรูปการศึกษาของประเทศ ออสเตรเลียรายงานนำเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: (เอกสารอัดสำเนา).
- เกษม วัฒนชัย. 2546. ธรรมาภิบาลกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและแผนการศึกษา.
- เกษม วัฒนชัย. 2545. การปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร: 21 เซ็นจูรี่.
- เกียรติสุดา ศรีสุข. 2548. การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาความสามารถในการทำวิจัย. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชนิษฐา ยารวง. 2544. การวิเคราะห์กลุ่มผู้ประเมินผลที่เหมาะสมในการประเมินคุณภาพ โรงเรียนประถมศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน: กรณีศึกษาจังหวัด เชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. 2549. นวัตกรรมสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก. กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2545. แผนการศึกษาแห่งชาติ (2545-2559). กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2545. รายงานการวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนา ครูและชุดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน. กรุงเทพมหานคร: กลุ่มงานปฏิรูปการศึกษา สกศ.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2545. การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: กลุ่มงานปฏิรูปการศึกษา สกศ.
- จินตนา ศักดิ์ภู่อารัม. 2545. การนำเสนอรูปแบบการบริหารโรงเรียนในกำกับของรัฐสำหรับประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตติ มงคลชัยอรัญญา. 2540. นโยบายและมาตรการในการส่งเสริมธุรกิจชุมชน : โครงการวิจัย : รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- จุฑารัตน์ อินทะแสน. 2545. การศึกษากาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนนำร่องการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุมพจน์ วิชชกุล. 2549. การพัฒนารูปแบบหลักสูตรและการเรียนการสอนแบบบูรณาการสำหรับ วิชาชีพศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัยราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉันทนา จันทร์บรรจง. 2540. รายงาน การปฏิรูปการศึกษาของประเทศญี่ปุ่น รายงานนำเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: มปท.
- ฉวีวรรณ ประจวบเหมาะ. 2547. แนวทางการศึกษาชุมชนเพื่อการพัฒนา. เอกสารประกอบการอบรม ความรู้เกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นและการพัฒนา ณ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.
- ชยันต์ วรรณภูติ. 2536. นโยบายการจัดการทรัพยากรบนที่สูง และทางเลือกในการพัฒนาชาวเขา: กรณีเขตอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์. เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชัยวัฒน์ ติระพันธ์. 2545. เอกสารประกอบการบรรยายการฝึกอบรม "วิธีคิดกระบวนการ". เชียงใหม่: โรงแรมธาริน.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. 2550. MODELING SIMULATION แบบจำลอง กรองอนาคต กำหนดปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: พารากราฟ จำกัด.
- ชนิตา รัชพลเมือง. 2544. การพัฒนาระบบข้อมูลกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน:รายงานการวิจัยโครงการนำร่อง. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนิตา รัชพลเมือง. 2534. พื้นฐานการศึกษา: หลักการและแนวคิดทางสังคม. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ชนิษฐา จงพิพัฒนวิณิช และคณะ. 2549. รูปแบบการพัฒนาครูแกนนำเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศด้านอาชีวศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.
- ชูชาติ พวงสมจิตร. 2540. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขฎิบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดารณี กาญจนะคุ้มสิน. 2546. ธรรมาภิบาล. มปท.: มปป.
- ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพิงษ์. 2540. การกำหนดและวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ: ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพมหานคร: เสมาธรรม.
- ถวิลวดี บุรีกุล. 2548. การมีส่วนร่วม แนวคิด ทฤษฎี และกระบวนการ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- ทัศนาศ แสงศักดิ์. 2548. ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตามแนวปฏิรูปการศึกษา. วิชาการ. 8: 43-50.
- ทิสนา เขมมณี และคณะ. 2548. การวิจัยและพัฒนาแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนพรรณ ชาลี. 2540. การเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานครูของครูวิทยาศาสตร์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดต่างกันในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระ รุญเจริญ. 2545. การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- นนท์ กอแก้วทองดี. 2543. หลักสูตรและคู่มือการประชุมเชิงปฏิบัติการผู้นำประชาคมตำบล เรื่องเวทีประชาคมพร้อมใจเลือกตั้ง. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง.
- นนท์ กอแก้วทองดี และภัชรา คติกุล. 2544. คู่มือประชาชนด้านการทุจริตโครงการประชาศึกษาและชุมชนสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร: ศรีเมืองการพิมพ์.
- นลินี กังศิริกุล. 2547. การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เรียนและรู้จาก วังน้ำเขียว. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เดือนตุลา.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. 2538. แนวทางในการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. 2543. เอกสารประกอบการฝึกอบรมเครือข่ายเกษตรกรปศุสัตว์. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปศุสัตว์เขต 5.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. 2544. ปัจจัยการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม. เชียงใหม่: สำนักงานชลประทานเขต 1.

- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. 2547. การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิค และกรณีตัวอย่าง.
 เชียงใหม่: สิริลักษณ์การพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2543. การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- บุปผา เมฆศรีทองคำ. 2547. การวิจัยชาติพันธุ์วรรณาอภิमानเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน
ในการจัดการศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปกรณ์ กันอุปัทวี. 2549. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม
ของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนวัดถนน อำเภอป่าโมก จังหวัด
อ่างทอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ประยูร ศรีประสาธน์. 2545. ความพยายาม ความสำเร็จ และความขัดแย้งเกี่ยวกับการปฏิรูป
การศึกษาในช่วง พ.ศ. 2517-2521. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการ
 การศึกษาแห่งชาติ.
- ประยูร ศรีประสาธน์. 2547. รายงานศึกษาเพื่อเสนอการจัดตั้ง "วันการศึกษาแห่งชาติ".
 กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- ประกอบ คูปรัดน์. 2536. การกระจายอำนาจการจัดการศึกษา. ศูนย์วิจัยนโยบายการศึกษา
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเวศ วะสี. 2541. ประชาคมตำบลยุทธศาสตร์ เพื่อเศรษฐกิจพอเพียงศีลธรรม
และสุขภาพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน.
- ปรัชญา เวสารัชช์. 2545. ชุดฝึกอบรมผู้นำชุมชน: ประมวลสาระ. กรุงเทพมหานคร: แอล ที
 เพรส.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ. 2542. กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา.
 กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- พจนา เทียนธาดา. 2543. การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตร
ท้องถิ่น ในระดับประถมศึกษาของโรงเรียน ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพ
การศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรพิไล เลิศวิชา. 2550. สอนภาษาไทยต้องเข้าใจสมองเด็ก. กรุงเทพมหานคร: สถาบัน
 วิทยาการเรีนรู้ (สวร.).
- พระมหาสุทิตย์ อาภากรโ(อบอุ้น). 2548. นวัตกรรมการเรียนรู้: คน ชุมชน และการพัฒนา.
 กรุงเทพมหานคร: โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข.
- พัชรี พงษ์ศิริ. 2541. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการ: ศึกษาเฉพาะกรณีข้าราชการ
การจัดหางาน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- พิกุล กันทะวัง. 2547. ความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล: การศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพ. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. 2549. การวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายส่งเสริมการจัดการศึกษาของ อบต.
มปท.: (เอกสารประกอบการบรรยาย).
- พิณสุดา สิริธังศรี. 2546. การกระจายอำนาจการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท. (เอกสารอัดสำเนา).
- พูลศรี ไม้ทอง. 2543. การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในระดับ
มัธยมศึกษาของโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มงคล พนมมิตร และชาติชาย รัตนศิริ. 2545. โครงการ การอนุรักษ์และฟื้นฟูสมุนไพรรักษา
ไทยภูเขา อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน : รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. 2547. การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชน องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นและราชการ. กรุงเทพมหานคร: บิ๊ค พอยท์.
- ยงยุทธ พนาสนธิ์. 2546. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา. วิทยานิพนธ์ 102.
2: 17-27.
- ยุทธชัย เฉลิมชัย. 2546. รูปแบบการพัฒนาการจัดการศึกษาโดยครอบครัวและสังคมไทย.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- รมณี กลั่นบิดา. 2551. การมีส่วนร่วมนั้นสำคัญไฉน. วารสารกรมคุมประพฤติ. 17: 11-13.
- ระพี สาคริก. 2542. การจัดการศึกษากับแนวคิดที่เป็นบูรณาการ. วารสารศึกษาศาสตร์
ปริทัศน์. 14: 1-18.
- ลือชัย ศรีเงินยวง. 2543. โครงการทบทวนสถานการณ์การใช้ยาในชุมชน. มปท. : มปพ.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. 2550. รายงานการประเมินผลการมีส่วนร่วมในการจัด
กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน
เลขาธิการสภาการศึกษา.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. 2551. รายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี 49-50 พบปัญหา
หลายด้านที่ต้องเร่งแก้ไข. วารสารการศึกษาไทย. 4 ฉบับที่ 42: 4-9.

- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. 2549. รายงานการประชุมรับฟังความคิดเห็นการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง และการศึกษาทางเลือก. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. 2549. การศึกษาและสังเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษา การพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาและสถานศึกษาเครือข่ายของผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ รุ่นที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- รุ่งนภา จิตรโรจนรักษ์. 2548. การพัฒนารูปแบบการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณิ ไทยานันท์. 2540. การนำเสนอนโยบายการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม: กรณีศึกษาเขตชนบทยากจนภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรัยพร แสงนภาพร. 2545. การกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา: ข้อเสนอจากประสบการณ์ของประเทศไทยออสเตรเลีย. การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- วารสารสื่อพลัง. 2548. ชุมชนกับการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา. วารสารสื่อพลัง. 13: 2-15.
- วิทยากร เชียงกุล. 2545. วิพากษ์ไทยรักไทยบนฐานคิดเศรษฐศาสตร์การเมืองแบบองค์รวม. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิภูมิปัญญา.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. 2530. ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของการพัฒนาชุมชน : ประชาชนข้าราชการ และผู้นำรัฐบาล. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- วิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนัก. 2548. รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- วิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนัก. 2549. การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- วิทยากร เชียงกุล. 2537. เพื่อศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ที พี ปริ้นท์ จำกัด.
- วิลาศ เตชะไพฑูริย์. 2547. พลังท้องถิ่นกับการเปลี่ยนแปลงการจัดการทรัพยากรไทย. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เวลธ์, ทอมัส. 2545. กระจายอำนาจทางการศึกษา: ทำไม เมื่อใด อะไร และทำอย่างไร. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ.
- ศักดิ์ดา สถาพรจนา. 2549. การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. 2542. การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2542. นโยบายและแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2544. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2549. การดำเนินการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: มปท.
- ศูนย์วิจัยและอบรมด้านศาสนาและวัฒนธรรมชุมชน. 2540. ประสบการณ์การพัฒนาแนวทางศาสนาและวัฒนธรรมงานวิจัยประเมินผล. เชียงใหม่: ศูนย์สังคมพัฒนาสังคมมณฑล เชียงใหม่.
- สถาบันวิจัยทางสังคม. 2534. เทคนิควิทยาพื้นบ้านล้านนา. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม. 2544. โครงการการศึกษาบทบาทของกรมการเร่งรัดพัฒนาชนบทในกระบวนการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม.
- สนธยา พลศรี. 2548. ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- สมพงษ์ จิตระดับ และศักดิ์ชัย นิรัญทวี. 2544. รายงาน การปฏิรูปการศึกษาของประเทศ สาธารณรัฐเกาหลีรายงานนำเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: เรือนแก้วการพิมพ์.
- สมพงษ์ จิตระดับ. (6 มีนาคม 2552). นักวิชาการห่วงปฏิรูปการศึกษาล่มซ้ำซาก. ข่าวสด: 28.
- สมพร เทพสิทธา. 2541. วิกฤตความจนในสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: จิรัชการพิมพ์.
- สมฤดี นิโควัฒน์ยิ่งยง. 2538. กระจายอำนาจการจัดการสิ่งแวดล้อมสู่ภูมิภาคประชาชนอยู่ที่ไหน. กรุงเทพมหานคร: สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย.
- สมพันธ์ เตชะอธิก. 2540. การพัฒนาความเข้มแข็งขององค์กรชาวบ้าน. กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- สมพันธ์ เตชะอธิก. 2541. ชุมชนเข้มแข็ง: บทเรียนภาคปฏิบัติ. ขอนแก่น: พระธรรมขันธ์.
- สมพันธ์ เตชะอธิก. 2537. ศักยภาพและเครือข่ายผู้นำท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- สนานจิตร์ สุนทรทรัพย์. 2542. การดำเนินงานของโรงเรียนในกำกับของรัฐ (Charter Schools) ในประเทศสหรัฐอเมริกา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

- สรรพศรี วรอินทร์. 2545. การกระจายอำนาจทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- สถาบันเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน (NICE). 2550. รายงานผลการวิจัยเพื่อติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน. กรุงเทพมหานคร : ปิยอนด์ เอ็นเทอร์ไพรซ์ จำกัด.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2540. ทฤษฎีสังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สามารถ กมขุนทด. 2548. แนวทางการพัฒนาความเป็นหุ้นส่วนของผู้ปกครองและชุมชนเพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม: กรณีศึกษาโรงเรียนบางขวดอนุสรณ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิทธิรัฐ ประพทอนิตสาร. 2546. การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม: แนวคิดและแนวปฏิบัติ. เชียงใหม่: วนิตา เพรส.
- สุรศักดิ์ หลาบมาลา. 2549. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. การศึกษาไทย. 3: 5-9.
- สุดา ทัพสุวรรณ. 2545. บ้านกับโรงเรียน. บริหารการศึกษามศว. 1: 19-26.
- แสงทอง ภูศรี. 2545. แนวคิดและการปฏิบัติด้านความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวและโรงเรียนในการจัดการศึกษา: การศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพในโรงเรียนมัธยม. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2549. รายงานประจำปี 2549 ฝ่ายประชาสัมพันธ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- อนรรักษ์ ปัญญาวัฒน์. 2548. การศึกษาชุมชนเชิงพหุลักษณะ : บทเรียนจากวิจัยภาคสนาม. กรุงเทพมหานคร: พิธิษฐ์ ไทย ออฟเซต.
- อมรวิทย์ นาครทรรพ และคณะ. 2551. การศึกษาในวิถีชุมชน: การสังเคราะห์ประสบการณ์ในชุดโครงการวิจัยด้านการศึกษากับชุมชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- อรพินท์ สพโชคชัย. 2537. โครงการส่งเสริมและศึกษาศักยภาพสตรีในการมีส่วนร่วมตัดสินใจในงานพัฒนาหมู่บ้าน : รายงานสรุปผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- อรศรี งามวิทยาพงษ์. 2544. กรอบความคิดว่าด้วยกระบวนการทัศน์สุขภาพ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย.

- อัจฉรา โพธิยานนท์. 2539. การศึกษากับการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคโนโลยีพรีนติ้ง.
- อัจฉรา เสาว์เฉลิม. 2546. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาบุญ ดุสฎ, อิบติซัม. 2546. กระจายอำนาจการศึกษา..สู่โรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ.
- อิทธิพล ศรีเสาวลักษณ์. 2543. การศึกษากฎหมายเพื่อสนับสนุนการกระจายอำนาจการวางแผนการเกษตรในระดับท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม: รายงาน เสนอต่อ กรมส่งเสริมการเกษตรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์. ศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนา คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทร ก้อนสมบัติ. 2544. การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสามัญศึกษาจังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ครุปริญญาามหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์.
- อุทัย บุญประเสริฐ. 2548. การสังเคราะห์รายงานการกระจายอำนาจทางการศึกษาในประเทศไทยต่าง ๆ. มปท.
- อุทัย บุญประเสริฐ. 2547. บทบาทและการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาในประเทศที่คัดสรร. กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและแผนการศึกษา.
- อุทัย บุญประเสริฐ. 2545. สาระจากการวิจัยเรื่องการกระจายอำนาจด้านการศึกษา. การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- อุทัย ปัญญาโกญ. 2547. การนำเสนอรูปแบบการศึกษาเพื่อสืบทอดวัฒนธรรมอาข่า. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทุมพร จามรมาน. 2541. โมเดล. วารสารวิชาการ. 1-2: 22-26.

ภาษาอังกฤษ

- Abrams, C. 2000. Man's struggle for shelter in an urbanizing world. Cambridge, Mass. : M.I.T. Press.
- Amara, R. C., And Lipinski, A. J. 1972. Some Views on the Use of Expert Judgment. Technological Forecasting and Social Change, Vol. 3..

- Ambala C. 2006. Community Participation in Education : Role of Village Education Committees. [online]. Available from:
<https://www.vedamsbooks.com/no47797.htm> [2006, August 15]
- Bardo, J. W., and Hartman, J.J. 1982. Urban society: A systematic introduction. U.S.A.: F.E. Peacock.
- Burstein L.; Oakees J. and Guiton G. 1992. Education Indicators. Encyclopedia of Educational Research.
- Brown, F. 1992. The Reform of Elementary School Education. Malabar, Florida. Krieger Publishing Company.
- Cartwright G. P. 1970. Educating special learners. Belmont, Calif. : Wadsworth Publishing.
- Carnegie Forum on Education and the Economy. 1986. A nation prepared: Teachers for the 21st century. Washington, DC: Author.
- Cohen, J. M. and Uphoff, N. 1980. Rural. Development Participation: Concept and Measure for Project Design Implementation and Evaluation. New York: Cornell University.
- David L. 1988. Tomorrow's Schools : The Reform of Education Administration in New Zealand. Ministry of Education, New Zealand.
- Educational Policy and Planning Project. 1992. Literature Review on Decentralization: Strengthening Local Educational Capacity. Jakarta, Indonesia, The Project, Ministry of Education and Culture.
- Eisner, E. 1976. "Education connoisseurship and criticism: Their form and function in educational evaluation." Journal of Aesthetic Education (1976). 192-193.
- Finn, P. E. et al. 1996. Charter School in Action : A First Look. (Monograph). Hudson Institute Educational Network.
- George R. 2000. Sociological Theory. The McGraw-Hill Companies, Inc. Printed in the United States of America.
- Good, C. V. 1973. Dictionary of education. New York: Mc Graw-hill Book Company.
- Ivancevich, J. H., et al. 1989. Management: Principles and functions. 4th ed. Boston: MA: Richard D. Irwin.

- Johnstone, J. N. 1981. Indicators of Education Systems. London: The Ancho Press, Tiptree Essex.
- Jones, A. 2005. Conflict, Development and Community Participation in Education: Pakistan and Yemen. Submission, Internationals Asienforum v36, n3-4, p289-310: 2005 [Online]. Available from:
http://www.eric.ed.gov/ERICDocs/data/ericdocs2sql/content_storage_01/0000019b/80/1b/cf/9c.pdf [2006, August 15]
- Keeves, P. J. 1988. Educational research, methodology, and measurement: An international handbook. Oxford: Pergamon Press.
- Lofquist. 1983. School and Community in Latin America : A Network of Ethnographic Research. [S.l. : s.n.
- Mark S. H. 1994. Promoting community change : Making it happen in the real world. Pacific Grove, Cal : Brooks / Cole.
- Merrill-Sands. 1989. Strengthening the integration of on-farm client-oriented research and experiment station research in National Agricultural Research Systems (NARS) : Management lessons from nine countries case studies. Zimbabwe : Net Park.
- Ministry of Education. 1993. The Republic of Korea. Education in Korea 1992~1993. A Brief Outline. The Ministry of Education.
- Mitsue U. 1999. Community participation in education: what do we know?[online]. HDNED, The World Bank. Available from:
<http://www1.worldbank.org/education/globaleducationreform/doc/Community%20Participation%20in%20Education.doc> [2006, August 15]
- Pauline W. 2003. A Community elite and the public library : the uses of information in leadership. Westport, Conn. : Greenwood Press.
- Pena D. G. 2003. Just sustainabilities : development in an unequal world. London : Earthscan.
- Raj, M. 1996. Encyclopedic dictionary of psychology and education. V.3 (M-Z). New Delhi: ANMOL Publications PVT.
- Ruth A. W. 1999. Contemporary Sociological Theory. Courier companies, Inc. The Unites State Of America, Phoenix color corp.

- Shaeffer, S. (Ed.). 1994. Partnerships and Participation in Basic Education: A Series of Training Modules and Case Study Abstracts for Educational Planners and Managers. Paris: UNESCO, International Institute for Educational Planning.
- Smith, E. W. et al. 1997. The education's encyclopedia. New York: Prentice-Hall.
- Statham, J. and Mackinnon, D. 1989. The education Fact File. A Handbook of Education Information in the UK. London, The Open University.
- Steiner, E. 1988. Edocology. Bloomington, Indiana: Indiana University Press.
- Stoner, A. F. and Wankel, C. 1986. Management. 3rd ed. New Delhi: Prentice-Hall Private Limited.
- Webster, N. 1983. Websters new twentieth century dictionary unabridged. 2nd ed. New York: prentice Hall.
- Webster, W.J.; Mendro, R.L. and Almaguer, T.O. 1994. Effectiveness indices : Value added approach to measuring school effect. Studies in educational Evaluation.
- Willer, D. 1967. Scientific sociology theory and method. New Jersey: Prentice-Hall.
- Williams, J. H. 1994. "The Role of the Community in Education." In The Forum For Advancing Basic Education and Literacy, Volume 3, Issue 4, September 1994. Cambridge: Harvard Institute for International Development.
- Zuidema, L. 1989. Improving Collaboration between Research and Extension Workers. The International Service for National Agricultural Research, the Hague.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

1. รายงานผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบฯ

ชื่อ - สกุล	สังกัด
1. ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์	ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ชัย นิรัญทวี	ภาควิชาการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. รองศาสตราจารย์ ดร. นवलละออ แสงสุข	ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
4. อาจารย์ ดร. พรเพ็ญ ศาสตรียาภรณ์	ภาควิชาการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. ดร. วิษณุ ทรัพย์สมบัติ	สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. รายงานผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบฯ

ชื่อ - สกุล	สังกัด
1. ดร. วิษณุ ทรัพย์สมบัติ	สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ดร. ศิริกาญจน์ โกสมภ์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1
3. ดร. สมพงษ์ ปันนุ่น	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2

3. รายงานผู้เชี่ยวชาญในการคัดเลือกกรณีศึกษา

ชื่อ - สกุล	สังกัด
1. ดร. ศักดิ์สิทธิ์ ชัดติยาสุวรรณ	สำนักติดตามและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ดร. ชวลิต โพธิ์นคร	สำนักติดตามและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ดร. ดารณี คำวันัง	สำนักติดตามและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. อาจารย์ไพโรวัลย์ พิทักษ์สาลี	หัวหน้ากลุ่มพัฒนามาตรฐานและและการประกันคุณภาพ ภายใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. อาจารย์สุชาติ วงศ์สุวรรณ	ที่ปรึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง
2. อายุ.....ปี
3. ระดับการศึกษาสูงสุด 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี 2. ปริญญาตรี 3. สูงกว่าปริญญาตรี
4. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
1. ผู้บริหารสถานศึกษา 2. ครู ผู้สอน 3. คณะกรรมการสถานศึกษา
4. ผู้ปกครองนักเรียน 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าโรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับระดับที่เป็นจริงมากที่สุด

- คำอธิบาย 5 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมในเหตุการณ์นั้นมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมในเหตุการณ์นั้นมาก
- 3 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมในเหตุการณ์นั้นปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมในเหตุการณ์นั้นน้อย
- 1 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมในเหตุการณ์นั้นน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลผล

ในการแปลความหมายของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ของการแปลผลจากคะแนนที่คำนวณได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80	หมายถึง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในระดับน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60	หมายถึง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40	หมายถึง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20	หมายถึง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00	หมายถึง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในระดับมากที่สุด

ข้อรายการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
1. ด้านวิชาการ					
1.1 ชุมชนมีส่วนร่วมในการร่างหลักสูตรสถานศึกษา					
1.2 ชุมชนมีส่วนร่วมในระดมความคิดเห็น และร่วมวิเคราะห์ปัญหาเพื่อจัดทำหลักสูตร					
1.3 ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผน/กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร					
1.4 ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหาแบบเรียน การปรับปรุงการเรียนการสอน					
1.5 ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น การเข้าค่ายลูกเสือ การทัศนศึกษา					
1.6 ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหาอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนที่ขาดแคลนให้แก่โรงเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ สื่อภายในชุมชน					
1.7 ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำกับและติดตามการดำเนินงานของโรงเรียน					
1.8 ชุมชนได้รับรายงานผลการดำเนินงานจากโรงเรียน					
2. ด้านงบประมาณ					
2.1 ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงบประมาณของโรงเรียน					
2.2 ชุมชนมีส่วนร่วมติดตาม ควบคุม กำกับ การบริหารงบประมาณของโรงเรียน					
2.3 ชุมชนมีส่วนในการช่วยเหลือและให้การสนับสนุนด้านการเงินแก่โรงเรียน					
2.4 ชุมชนมีส่วนร่วมจัดหาทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่ขาดแคลน เช่น บริจาคทุนการศึกษา					
2.5 ชุมชนมีส่วนร่วมในการช่วยเหลืองานโรงเรียนโดยการใช้แรงงานแทนเงิน					
2.6 ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริจาคอาหาร เครื่องใช้ เครื่องนุ่งห่ม					
2.7 ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริจาควัสดุ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น ที่ดิน รถยนต์ คอมพิวเตอร์					
2.8 ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหากองทุน เช่น จัดทำผ้าป่าเพื่อสมทบทุนเข้าโรงเรียน					
3. ด้านบุคลากร					
3.1 ชุมชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาคัดเลือกบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานในโรงเรียน					
3.2 ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการอบรม แลกเปลี่ยนความรู้กับคณะครู					
3.3 ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมสร้างขวัญ กำลังใจแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน					
3.4 ชุมชนให้การดูแล สอดส่องการปฏิบัติงานที่ของบุคลากรในโรงเรียน					
3.5 ชุมชนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานของบุคลากร					
3.6 ชุมชนร่วมเป็นคณะกรรมการในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน					
3.7 ชุมชนมีส่วนร่วมในการแสวงหาบุคลากรมาเป็นวิทยากรสอนนักเรียน					
3.8 ชุมชนมีส่วนร่วมในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และร่วมเป็นวิทยากรท้องถิ่นให้กับนักเรียน					
4. ด้านบริหารทั่วไป					
4.1 ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้าง บำรุงรักษาอาคารสถานที่ ให้พร้อมต่อการจัดการเรียนการสอน					
4.2 ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดบริการด้านสาธารณูปโภคในโรงเรียน เช่น น้ำดื่ม เป็นต้น					
4.3 ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น จัดสัปดาห์อนุรักษ์ศิลปะ					
4.4 ชุมชนส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม หรือชมรม หรือสมาคมของผู้ปกครองและศิษย์เก่า					

ตอนที่ 2 (ต่อ)

ข้อรายการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
4. ด้านการบริหารทั่วไป					
4.5 ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงานกิจการนักเรียน					
4.6 ชุมชนให้ความช่วยเหลือและประสานการช่วยเหลือเพื่อแก้ปัญหาของนักเรียน และโรงเรียน					
4.7 ชุมชนจัดแหล่งเรียนรู้ชุมชนให้นักเรียนและชุมชนได้เข้ามาศึกษาค้นคว้า เช่นห้องสมุดชุมชน					
4.8 ชุมชนร่วมกับโรงเรียนจัดการอบรมส่งเสริมความรู้และอาชีพแก่นักเรียน					

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อรายการ	ระดับความสำคัญ				
	5	4	3	2	1
1. ปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษา					
1.1 การร่วมกันกำหนดเป้าหมายและนโยบายให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน					
1.2 การกำหนดหลักเกณฑ์และระเบียบข้อบังคับขึ้นภายในกลุ่มคณะกรรมการ					
1.3 การยอมรับกันในความคิดเห็นและความสามารถระหว่างกัน					
1.4 บุคลากรในโรงเรียนและบุคคลทั่วไปในชุมชนให้ความเคารพนับถือต่อคณะกรรมการ					
1.5 การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทั้งในด้านการปฏิบัติหน้าที่และด้านส่วนตัว					
1.6 การปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความตั้งใจ					
1.7 การมีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ					
1.8 การพึงพอใจในเพื่อนร่วมงาน					
1.9 การได้รับค่าตอบแทนหรือค่าจ้างเหมาะสมกับผลการปฏิบัติงาน					
1.10 การมีความรู้สึกที่ตนเองมีความสำคัญและมีคุณค่าต่อสังคม					
2. ปัจจัยด้านสถานศึกษา					
2.1 สถานศึกษามีเป้าหมาย นโยบายและแผนงานที่ดี มีความชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้สำเร็จ					
2.2 สถานศึกษากำหนดหลักการ แนวทาง และกำหนดเป้าหมายร่วมกันในการปฏิบัติงาน					
2.3 สถานศึกษาได้กระจายงานและมอบหมายการปฏิบัติงานให้คณะกรรมการอย่างชัดเจน					
2.4 สถานศึกษามีการบริหารจัดการอย่างโปร่งใส					
2.5 การจัดทำงบประมาณ ทรัพย์สินและรายได้ที่โรงเรียนได้รับสามารถตรวจสอบได้					
2.6 การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ					
2.7 การให้ความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือแก่ชุมชนและหน่วยงานอื่นตามความเหมาะสม					
2.8 การประสานงานที่ดีระหว่างโรงเรียน ชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน					
2.9 โรงเรียนมีวิสัยทัศน์ในเรื่องการจัดการศึกษาร่วมกับชุมชน					
2.10 การสร้างความเข้าใจและปฏิบัติงานร่วมกันได้เป็นอย่างดีระหว่างคณะกรรมการกับโรงเรียน					

ตอนที่ 3 (ต่อ)

ข้อรายการ	ระดับความสำคัญ				
	5	4	3	2	1
3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน					
3.1 องค์กรต่างๆ ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล บริจาคทรัพย์สิน ที่ดิน วัสดุ อุปกรณ์					
3.2 การเชิญบุคคลในท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถมาเป็นวิทยากรสนับสนุนการเรียนการสอน					
3.3 ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับความเชื่อถือ ไว้วางใจจากบุคคลในชุมชน					
3.4 บุคคลในชุมชนมีความพึงพอใจ เชื่อมั่นและศรัทธาในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					
3.5 ผู้ปกครองนักเรียนในชุมชนนิยมส่งบุตรหลานให้เข้ามาเรียนในโรงเรียน					
3.6 นักเรียนของท่านมีความสามารถด้านวิชาการและกิจกรรมต่าง ๆ สร้างชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน					
3.7 การส่งเสริมสนับสนุนจากภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา					
3.8 นโยบายการจัดการศึกษาของรัฐเอื้อต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมของท้องถิ่น					
3.9 การเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมืองการปกครองในท้องถิ่น ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม					
3.10 การเมืองเป็นตัวกำหนดทิศทาง เป้าหมาย และวิธีการการจัดการศึกษา (ไม่เกี่ยวข้อง)					
3.11 ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมของชุมชนมีผลต่อการจัดการศึกษา					
3.12 ความรักสมัครสมานสามัคคีของคนในชุมชน มีผลต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน					

แบบบันทึกภาคสนามประจำวัน

วัน.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....รหัส.....

บันทึกเหตุการณ์/กิจกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อค้นพบ/การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

.....

.....

.....

.....

การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในครั้งก่อน

.....

.....

.....

.....

สิ่งที่จะต้องศึกษาเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

การแสดงออกของผู้วิจัย

.....

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

วันที่ .....เดือน..... พ.ศ..... เวลา..... รหัส.....

1. ชื่อ.....อายุ.....ตำแหน่ง.....

2. ลักษณะ กิจกรรม ขั้นตอนการทำงานของผู้บริหาร ครูและชุมชนในด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เป็นอย่างไร

.....

3. ความสำคัญ/ประโยชน์ที่เกิดจากการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชนในการจัดการศึกษา

.....

4. การแสดงออกของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง/ชุมชนในด้านการส่งเสริมและทำงานด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

.....

5. พฤติกรรมของผู้ปกครองและชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการศึกษา

.....

6. บุคคลและหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน

.....

7. สาเหตุที่ผู้ปกครองและชุมชนเข้า/ไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

.....

8. ปัญหา/อุปสรรคในการเข้ามาทำงานร่วมกันของคณะครู/ผู้บริหารกับผู้ปกครองและชุมชน

.....

9. ข้อเสนอแนะเพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น

.....

10. ภาพของสถานศึกษาที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต

.....

11. ประเด็น/ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

แบบประเมินรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของ
สถานศึกษาขนาดเล็ก
(A COMMUNITY PARTICIPATION DEVELOPMENT MODEL FOR BASIC DEDUCATION
OF SMALL SCHOOL)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชื่นชนก โควินท์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: ดร. รังสรรค์ มณีเล็ก

*****

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก
2. เพื่อนำเสนอรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของ
สถานศึกษาขนาดเล็ก

คำชี้แจง

1. ประเภทของเครื่องมือเป็นแบบประเมินเพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลซึ่งแบ่งเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 การศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก ใช้วิธีการศึกษาเอกสาร และการวิจัยภาคสนาม ตรวจสอบรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น ระยะที่ 2 การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก เป็นการวิจัยภาคสนาม โดยนำรูปแบบที่ได้ในระยะเวลาที่ 1 มาทดลองใช้และอาศัยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เป็นเครื่องมือในการพัฒนา ตรวจสอบรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น

2. แบบประเมินฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตอนที่ 2 การประเมินรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของรูปแบบ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิครั้งนี้ เป็นการสร้างองค์ความรู้อันมีคุณค่าทางวิชาการต่อผู้วิจัยเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำข้อมูลไปพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบฯ ให้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างสูง

นายวัชรยุทธ บุญมา

นิสิตปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา

ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก ผลการสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร การศึกษาภาคสนามจำนวน 2 แห่ง ได้รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนฯ ที่มีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ระบบของรูปแบบฯ องค์ประกอบย่อย ได้แก่ บริบทและตัวป้อน กระบวนการ ผลที่ได้รับ ส่วนที่ 2 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ และส่วนที่ 3 ปัจจัยเงื่อนไขและข้อจำกัดของรูปแบบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ระบบของรูปแบบฯ

ระบบของรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วยบริบทและตัวป้อน (input) กระบวนการ (process) และผลที่ได้รับ (output) ดังรายละเอียด

1.1 บริบทและตัวป้อน (input)

1.1.1 รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาดำเนินการอยู่บนฐานของสภาพแวดล้อมและทรัพยากรที่สถานศึกษาขนาดเล็กและชุมชนในเขตบริการมีอยู่ เช่น ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านวิชาการ ด้านการบริหาร ด้านสื่อและเทคโนโลยีและด้านงบประมาณ รวมถึงศักยภาพของชุมชน และการแสวงหาทรัพยากรจากชุมชน

1.1.2 บริบทและตัวป้อนที่จำเป็นต่อการนำรูปแบบฯ ไปใช้มี 3 ประการ คือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ให้การสนับสนุน และเข้าร่วมในกระบวนการดำเนินงานตามที่รูปแบบฯ กำหนด 2) สถานศึกษามีคณะครูและทีมงานที่สามารถทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาโครงการ 3) สถานศึกษาแสวงหานักวิชาการภายนอกที่มีความเต็มใจจะทำงานร่วมกับสถานศึกษาและชุมชนให้เข้ามาช่วยเหลือและเรียนรู้ร่วมกับสถานศึกษาและชุมชนตามบทบาทหน้าที่

1.2 กระบวนการ (process)

กระบวนการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก แบ่งเป็น 6 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 สร้างศรัทธาและการให้โอกาสในขั้นตอนนี้เป็นชั้นตอนที่ใช้เทคนิค RAP (Rapport) ในการเชื่อมสัมพันธ์กับชุมชน สถานศึกษา นักพัฒนา และนักวิชาการภายนอกเข้าหาชุมชน ร่วมแสดงศักยภาพให้เป็นที่ยอมรับเพื่อการสร้างศรัทธาและเปิดโอกาสให้ชุมชน และให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเพื่อสร้างความตระหนักการมีส่วนร่วม

ชั้นที่ 2 ระดมความคิด วิเคราะห์ปัญหา ในขั้นตอนนี้ใช้เทคนิค PRA (Participatory Rural Appraisal) โดยที่สถานศึกษา นักพัฒนา นักวิชาการภายนอกและชุมชนร่วมกันจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ระดมความคิดเห็น วิเคราะห์สภาพปัญหาภายในท้องถิ่น และหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน

ชั้นที่ 3 วางแผนร่วมกัน ในขั้นตอนนี้เป็นการใช้เทคนิค PPA (Participatory Planning for Action) สถานศึกษา นักพัฒนา นักวิชาการภายนอกและชุมชนร่วมวางแผนเพื่อการแก้ปัญหาทางทั้ง 4 งาน โดยคำนึงถึงศักยภาพของท้องถิ่น โอกาส ความสามารถ และระยะเวลา

ชั้นที่ 4 ดำเนินการตามแผน ในขั้นตอนนี้ใช้เทคนิค PAE (Participatory Action and Evaluation) โรงเรียนและชุมชนดำเนินการปฏิบัติงานตามแผนงานทั้ง 4 งาน

ขั้นที่ 5 ประเมินผลและปรับปรุง ในขั้นตอนนี้ใช้เทคนิค PAE (Participatory Action and Evaluation) โรงเรียนและชุมชนติดตามงาน ตรวจสอบและประเมินผลเป็นระยะเพื่อหาข้อบกพร่องและดำเนินการปรับปรุง พร้อมการประชุม แจ้างผลการดำเนินงาน

ขั้นที่ 6 รับผิดชอบและร่วมรับผล ในขั้นตอนนี้ใช้เทคนิค PAE (Participatory Action and Evaluation) โรงเรียนและชุมชนนำเสนอผลการดำเนินงานตามแผนงานทั้ง 4 งานร่วมแสดงความยินดีกับความสำเร็จร่วม ภาควิชาภูมิคุ้มกันผลงาน และหาทางแก้ไขปรับปรุง พัฒนางานในบางส่วนให้ดีขึ้นต่อไป

1.3 ผลที่ได้รับ (output)

ผลที่ได้รับจากการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก ผู้วิจัยแบ่งผลที่ได้รับเป็น 2 ประเด็น คือ ผลการเรียนรู้ และผลผลิต ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.3.1 ผลการเรียนรู้ (learning outcome) ผู้บริหารและครู มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน สามารถดึงเอาศักยภาพของชุมชนเข้าร่วมบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการ งบประมาณ บุคคล และบริหารทั่วไป และสามารถจัดปัจจัยเกื้อหนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนให้เข้ามาแสดงบทบาทการมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ และผู้ปกครองและชุมชน ตระหนักรู้และเข้าใจการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และร่วมแสดงบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ

1.3.2 ผลผลิต (product) สถานศึกษามีรายงานเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินการและผลการดำเนินการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป สถานศึกษาได้ผลงานที่เป็นผลจากการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน และชุมชนมีโครงการและรายงานที่เกิดจากการสร้างพันธะสัญญาร่วมกันในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ส่วนที่ 2 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้

แนวทางการนำรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็กไปใช้ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การเตรียมการ เป็นขั้นของการสำรวจสภาพศึกษารูปแบบและจัดทำแผนงาน ขั้นที่ 2 การดำเนินการพัฒนา เป็นขั้นของการจัดประชุมคณะกรรมการ อบรมพัฒนาบุคลากร จัดประชุมเชิงปฏิบัติการชุมชนและสนับสนุนการปฏิบัติการตามแผนชุมชน ขั้นที่ 3 การตรวจสอบและประเมินผล เป็นขั้นของการที่สถานศึกษาและชุมชนร่วมกันตรวจสอบถึงความสำเร็จของแผนการ สร้างจิตสำนึกร่วมและส่งเสริมการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ส่วนที่ 3 เงื่อนไข ข้อจำกัดของรูปแบบ

เงื่อนไขที่ส่งผลต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก ได้แก่ 2 องค์ประกอบคือด้านสถานศึกษาและด้านชุมชน ดังต่อไปนี้

3.1 ด้านสถานศึกษา สถานศึกษาที่จะนำรูปแบบไปใช้ต้องเป็นสถานศึกษาขนาดเล็กผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาและมีทักษะการสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ครูและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมและสถานศึกษามีแกนนำที่สำคัญและพร้อมที่จะแสดงบทบาทของการเป็นที่ปรึกษาให้กับชุมชน

3.2 ด้านชุมชน ชุมชนเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม และเข้าใจบทบาทการมีส่วนร่วม และความพร้อมที่จะแสดงบทบาทในการพัฒนาการศึกษา และตระหนักในผลประโยชน์ที่จะได้รับการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

จากบทสรุปที่ได้ในเบื้องต้นสรุปได้ดังแผนภาพ ต่อไปนี้

ตอนที่ 2 การตรวจสอบรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ประเด็นในการตรวจสอบ : ในฐานะที่ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญศาสตร์ด้านการจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นต่อ “รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก องค์ประกอบ ปัจจัยหรือตัวแปรที่ศึกษาต่าง ๆ” ใน 2 ประเด็นต่อไปนี้

1. ท่านมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนฯ ดังกล่าวนั้นอย่างไร? ควรยืนยันตามข้อความรู้เดิม หรือควรทำการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในส่วนใด พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

2. ถ้าท่านเห็นว่าต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ท่านคิดว่าในเรื่องนั้น ควรมีแนวโน้มหรือความน่าจะเป็นควรเป็นอย่างไร พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

คำถามเพื่อการประเมินรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ท่านมีความเห็นต่อรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานว่าควรประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ส่วนหรือไม่ ตามความคิดเห็นของท่านควรเป็นอย่างไร (รายละเอียดในตอนี่ 1)

เห็นด้วยตามหลักการเดิม เหตุผลประกอบ.....

ควรเปลี่ยนแปลง

องค์ประกอบที่เปลี่ยนแปลง.....

ควรเปลี่ยนแปลงเป็น.....

เหตุผลประกอบ.....

2. ท่านมีความคิดเห็นต่อ ส่วนที่ 1 บทนำ ที่มีองค์ประกอบย่อยคือ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา แนวคิดทฤษฎี ความหมายและวัตถุประสงค์หรือไม่ ตามความคิดเห็นของท่านควรเป็นอย่างไร

เห็นด้วยตามหลักการเดิม เหตุผลประกอบ.....

ควรเปลี่ยนแปลง

องค์ประกอบที่เปลี่ยนแปลง.....

ควรเปลี่ยนแปลงเป็น.....

เหตุผลประกอบ.....

3. ท่านมีความคิดเห็นต่อส่วนที่ 2 ระบบของรูปแบบฯ ที่มีองค์ประกอบย่อยคือ บริบทและตัวบ่อนกระบวนการ และผลที่ได้รับหรือไม่ ตามความคิดเห็นของท่านควรเป็นอย่างไร(รายละเอียดในตอนี่ 1)

เห็นด้วยตามหลักการเดิม เหตุผลประกอบ.....

ควรเปลี่ยนแปลง

องค์ประกอบที่เปลี่ยนแปลง.....

ควรเปลี่ยนแปลงเป็น.....

เหตุผลประกอบ.....

3.1 ด้านบริบทและตัวป้อน ตามความคิดเห็นของท่านควรเป็นอย่างไร

เห็นด้วยตามหลักการเดิม เหตุผลประกอบ.....

ควรเปลี่ยนแปลง

องค์ประกอบที่เปลี่ยนแปลง.....

ควรเปลี่ยนแปลงเป็น.....

เหตุผลประกอบ.....

3.2 ด้านกระบวนการ ตามความคิดเห็นของท่านควรเป็นอย่างไร

เห็นด้วยตามหลักการเดิม เหตุผลประกอบ.....

ควรเปลี่ยนแปลง

องค์ประกอบที่เปลี่ยนแปลง.....

ควรเปลี่ยนแปลงเป็น.....

เหตุผลประกอบ.....

3.3 ด้านผลที่ได้รับ ตามความคิดเห็นของท่านควรเป็นอย่างไร

เห็นด้วยตามหลักการเดิม เหตุผลประกอบ.....

ควรเปลี่ยนแปลง

องค์ประกอบที่เปลี่ยนแปลง.....

ควรเปลี่ยนแปลงเป็น.....

เหตุผลประกอบ.....

4. ท่านมีความคิดเห็นต่อส่วนที่ 3 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ หรือไม่ ตามความคิดเห็นของท่านควรเป็นอย่างไร(รายละเอียดในตอนที่ 1)

เห็นด้วยตามหลักการเดิม เหตุผลประกอบ.....

ควรเปลี่ยนแปลง

องค์ประกอบที่เปลี่ยนแปลง.....

ควรเปลี่ยนแปลงเป็น.....

เหตุผลประกอบ.....

5. ท่านมีความคิดเห็นต่อส่วนที่ 4 บัณฑิตเงื่อนไขและข้อจำกัดของรูปแบบ หรือไม่ ตามความคิดเห็นของท่านควรเป็นอย่างไร(รายละเอียดในตอนต้นที่ 1)

เห็นด้วยตามหลักการเดิม เหตุผลประกอบ.....

ควรเปลี่ยนแปลง

องค์ประกอบที่เปลี่ยนแปลง.....

ควรเปลี่ยนแปลงเป็น.....

เหตุผลประกอบ.....

5.1 มิติด้านสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของท่านควรเป็นอย่างไร

เห็นด้วยตามหลักการเดิม เหตุผลประกอบ.....

ควรเปลี่ยนแปลง

องค์ประกอบที่เปลี่ยนแปลง.....

ควรเปลี่ยนแปลงเป็น.....

เหตุผลประกอบ.....

5.2 มิติด้านชุมชน ตามความคิดเห็นของท่านควรเป็นอย่างไร

เห็นด้วยตามหลักการเดิม เหตุผลประกอบ.....

ควรเปลี่ยนแปลง

องค์ประกอบที่เปลี่ยนแปลง.....

ควรเปลี่ยนแปลงเป็น.....

เหตุผลประกอบ.....

*****

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างผลงานที่เกิดจากการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนกรณีศึกษาที่ 2

ร่างโครงการ

ชื่อโครงการ การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

กลุ่มงาน วิชาการ

ที่ปรึกษาโครงการ .....

ผู้รับผิดชอบ .....

ความสำคัญของปัญหา

การมีส่วนร่วมถือเป็นหลักการพื้นฐานของการปกครองในระบบประชาธิปไตย การบริหารราชการในยุคปัจจุบันจึงควรส่งเสริมให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และกำหนดแนวทางของโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดความผูกพัน ความรับผิดชอบร่วมกัน และเกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น หลักการดังกล่าวได้ถูกบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ว่า “มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง” และ “มาตรา 40 ให้มีกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และสถานศึกษาอาชีวศึกษาของแต่ละสถานศึกษาเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง องค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่และผู้ทรงคุณวุฒิ”

โรงเรียนบ้านนาดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 1 ได้เล็งเห็นความสำคัญของหลักการดังกล่าว และเพื่อเป็นการตอบสนองเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา กอปรกับโรงเรียนบ้านนาดีเป็นโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งกำลังประสบกับปัญหาในด้านต่าง ๆ มากมาย จึงได้จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนขึ้น เพื่อระดมพลังสมองในการแก้ไขปัญหาที่โรงเรียนกำลังประสบอยู่ให้คลี่คลายไปในทางที่ดีและส่งผลต่อพัฒนาการด้านการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนภายในชุมชน ในการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมดังกล่าว โรงเรียนกับชุมชนได้แบ่งกลุ่มชุมชนออกเป็น 4 กลุ่มตามลักษณะงาน 4 งาน คือ งานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป โดยที่การระดมความคิดเห็นเพื่อการคิดวิเคราะห์สภาพปัญหาต่าง ๆ ในงานแต่ละด้านนั้น ชุมชนเป็นผู้นำเสนอและร่วมกันวิเคราะห์ถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้วยสมาชิกภายในกลุ่มของชุมชนเอง โดยมีคณะครูทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา

จากการระดมความคิดเห็นของชุมชน สมาชิกในกลุ่มที่ร่วมรับผิดชอบเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพปัญหาด้านวิชาการ พบว่า งานวิชาการมติของกลุ่มต้องการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เนื่องจากยังด้อยประสิทธิภาพและมีปริมาณไม่เพียงพอแก่ความต้องการของนักเรียน โรงเรียนขาดแคลนเครื่องช่วยสอน เช่น คอมพิวเตอร์ โรงเรียนขาดแคลนครูผู้สอนด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน

สภาพปัญหาดังกล่าวถ้าปล่อยทิ้งไว้จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน และส่งผลกระทบต่อคุณภาพของเด็กและเยาวชนอีก จากความสำคัญดังกล่าวชุมชน ในฐานะผู้รับผิดชอบโครงการด้านวิชาการ ได้เล็งเห็นความสำคัญและตระหนักถึงสภาพปัญหาดังกล่าวจึงได้จัดทำโครงการ “การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา” ขึ้นเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อจัดหาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียน
2. เพื่อจัดตั้งอินเทอร์เน็ตสำหรับเป็นแหล่งสืบค้นข้อมูลทางวิชาการให้กับนักเรียนและชุมชน

เป้าหมาย

1. ได้แหล่งเรียนรู้ที่เป็นนวัตกรรมใหม่ ๆ สำหรับพัฒนาความรู้ให้กับผู้เรียนทั้งในด้านอาชีพและด้านการศึกษา
2. ได้คอมพิวเตอร์จำนวน 5 เครื่องพร้อมชุดติดตั้งอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงสำหรับการศึกษาและการให้บริการแก่ชุมชน

วิธีดำเนินการ

1. ประชุม ระดมความคิดเห็น
2. จัดทำแผนปฏิบัติการ
3. ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ
  - 3.1 เปิดรับบริจาคทุนทรัพย์จากชาวบ้านและชุมชนทั่วไป
  - 3.2 จัดหางบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ
  - 3.3 จัดทำผ้าป่าหาทุนการศึกษาให้กับโรงเรียน
4. ประเมินผลตามโครงการ
5. สรุป และรายงานผล

ระยะเวลาดำเนินการ

ใช้ระยะเวลา 2- 6 เดือน เริ่มจาก พฤศจิกายน 2551 ถึง มีนาคม 2552

วัสดุ-อุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการดำเนินงาน

1. คอมพิวเตอร์ จำนวน 5 เครื่อง
2. ชุดติดตั้งอินเทอร์เน็ต และอุปกรณ์อื่นที่เกี่ยวข้อง
3. อุปกรณ์การเรียนการสอน สื่อ นวัตกรรมต่าง ๆ

งบประมาณในการดำเนินงาน

1. งบประมาณในการจัดซื้อคอมพิวเตอร์จำนวน	250,000 บาท
2. ชุดติดตั้งอินเทอร์เน็ต และอุปกรณ์เสริม จำนวน	50,000 บาท
3. อุปกรณ์การเรียนรู้อื่น ๆ จำนวน	150,000 บาท
รวมงบประมาณทั้งสิ้น	450,000 บาท

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ได้แหล่งเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่เพียงพอแก่ความต้องการของเด็ก บุคลากร และชุมชน
2. ได้แหล่งเทคโนโลยีที่ทันสมัย
3. นักเรียนมีความรู้เพิ่มมากขึ้น ชุมชนสะดวกสบายในด้านการติดต่อสื่อสาร

การประเมินผล

นำเสนอผลการดำเนินการว่าบรรลุเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ระดมความคิดเห็นถึงผลการดำเนินการร่วมวิเคราะห์ถึงผลที่ได้ ทั้งบรรลุเป้าหมายและไม่บรรลุเป้าหมายเพื่ออธิบายถึงสาเหตุและหาแนวทางในการดำเนินการต่อไป

ร่างโครงการ

ชื่อโครงการ การระดมทุนและการสรรหางบประมาณเพื่อการบริหาร

กลุ่มงาน ด้านงบประมาณ

ที่ปรึกษาโครงการ .....

ผู้รับผิดชอบ .....

ความสำคัญของปัญหา

การมีส่วนร่วมถือเป็นหลักการพื้นฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การบริหารราชการในยุคนี้อาจจะสมควรส่งเสริมให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และกำหนดแนวทางของโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดความผูกพัน ความรับผิดชอบร่วมกัน และเกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น หลักการดังกล่าวได้ถูกบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ว่า “มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง” และ “มาตรา 40 ให้มีกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และสถานศึกษาอาชีวศึกษาของแต่ละสถานศึกษาเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง องค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่และผู้ทรงคุณวุฒิ”

โรงเรียนบ้านนาดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 1 ได้เล็งเห็นความสำคัญของหลักการดังกล่าว และเพื่อเป็นการตอบสนองเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา กอปรกับโรงเรียนบ้านนาดีเป็นโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งกำลังประสบกับปัญหาในด้านต่าง ๆ มากมาย จึงได้จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนขึ้น เพื่อระดมพลังสมองในการแก้ไขปัญหาที่โรงเรียนกำลังประสบอยู่ให้คลี่คลายไปในทางที่ดีและส่งผลต่อพัฒนาการด้านการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนภายในชุมชน ในการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมดังกล่าว โรงเรียนกับชุมชนได้แบ่งกลุ่มชุมชนออกเป็น 4 กลุ่มตามลักษณะงาน 4 งาน คือ งานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป โดยที่การระดมความคิดเห็นเพื่อการวิเคราะห์สภาพปัญหาต่าง ๆ ในงานแต่ละด้านนั้น ชุมชนเป็นผู้นำเสนอและร่วมกันวิเคราะห์หถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้วยสมาชิกภายในกลุ่มของชุมชนเอง โดยมีคณะครูทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา

จากการระดมความคิดเห็นของชุมชน สมาชิกในกลุ่มที่ร่วมรับผิดชอบเกี่ยวกับกรณีวิเคราะห์สภาพปัญหาด้านงบประมาณ พบว่าสืบเนื่องจากโครงการอาหารกลางวันที่ชุมชนมีมุมมองว่าการได้รับสารอาหารที่ครบถ้วนและเหมาะสมจะทำให้เด็กทุกคนได้รับสารอาหารที่เพียงพอในแต่ละมื้อ ทำให้สมองของเด็กได้รับการพัฒนาส่งผลต่อการเรียนรู้และการรับรู้ในสิ่งต่าง ๆ หากเด็กไม่ได้อาหารที่เพียงพอจะทำให้เบื่อต่อการมาเรียนหรือสมองและสติปัญญาไม่ตอบสนองในการรับรู้ทำให้เกิดปัญหาเด็กพัฒนาการช้าในการคิด อ่าน เขียน และโตตามวัย

การบริหารจัดการทุกอย่างล้วนจำเป็นต้องมีงบประมาณในการดำเนินการ แต่สภาพปัจจุบัน โรงเรียนบ้านนาดีกำลังประสบกับปัญหาการขาดแคลนงบประมาณในการบริหารเป็นอย่างยิ่ง จึงสนใจที่จะร่วมระดมทุน

ทรัพยากรจากหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ เข้าสู่โรงเรียนเพื่อเป็นทุนในการบริหารจัดการเพื่อประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียน และส่งผลต่อคุณภาพของเด็กและเยาวชนต่อไป จากความสำคัญดังกล่าวชุมชน ในฐานะผู้รับผิดชอบโครงการด้านงบประมาณ ได้เล็งเห็นความสำคัญและตระหนักถึงสภาพปัญหาดังกล่าวจึงได้จัดทำโครงการ "การบริหารงบประมาณ" ขึ้นเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อจัดหางบประมาณสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันของนักเรียน
2. เพื่อระดมทุนจากการจัดผ้าป่าสามัคคี การจัดเก็บค่าลานตากข้าว การจัดเก็บค่าจ้างหอมเพื่อเป็น

ทุนใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ

เป้าหมาย

1. เพื่อให้ชุมชนกับโรงเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ชุมชนกับโรงเรียนมีแนวคิดร่วมกัน
2. ได้รับทุนทรัพยากรจากการระดมทุน จำนวน 200,000 บาท

วิธีดำเนินการ

1. แต่งตั้งคณะกรรมการที่เข้มแข็ง
2. ระดมความคิดเห็นจากทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน ร่วมกันปฏิบัติจริง
3. จัดทำแผนการดำเนินการ
4. ดำเนินการตามแผน
5. ประเมินผล สรุปโครงการและรายงานผล

ระยะเวลาดำเนินการ

10 พฤศจิกายน 2551 ถึง 31 มกราคม 2552

วัสดุ-อุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการดำเนินงาน -

-

งบประมาณในการดำเนินงาน

งบประมาณกำหนดไม่ได้ ทำไปเรื่อย ๆ

งบประมาณให้นำนับจากผ้าป่าสามัคคี การได้รับจัดสรรงบประมาณต่าง ๆ ที่ได้รับการสนับสนุนจาก

หน่วยงานต่าง ๆ

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ชุมชนโรงเรียนมีความเข้มแข็ง
2. เด็กนักเรียนได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์
3. โรงเรียนได้รับทุนทรัพย์สำหรับการบริหารโรงเรียน

การประเมินผล

นำเสนอผลการดำเนินการว่าบรรลุเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ระดมความคิดเห็นถึงผลการดำเนินการร่วมวิเคราะห์ถึงผลที่ได้ ทั้งบรรลุเป้าหมายและไม่บรรลุเป้าหมายเพื่ออธิบายถึงสาเหตุและหาแนวทางในการดำเนินการต่อไป

ชื่อโครงการ การจัดหาครูอาสาสมัครและวิทยากรท้องถิ่น

กลุ่มงาน การบริหารงานบุคคล

ที่ปรึกษาโครงการ .....

ผู้รับผิดชอบ .....

หน่วยงานที่รับผิดชอบ โรงเรียนบ้านนาดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551

ความสำคัญของปัญหา

การมีส่วนร่วมถือเป็นหลักการพื้นฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การบริหารราชการในยุคปัจจุบันจึงควรส่งเสริมให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และกำหนดแนวทางของโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดความผูกพัน ความรับผิดชอบร่วมกัน และเกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น หลักการดังกล่าวได้ถูกบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ว่า “มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง” และ “มาตรา 40 ให้มีกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และสถานศึกษาอาชีวศึกษาของแต่ละสถานศึกษาเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง องค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่และผู้ทรงคุณวุฒิ”

โรงเรียนบ้านนาดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 1 ได้เล็งเห็นความสำคัญของหลักการดังกล่าว และเพื่อเป็นการตอบสนองเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา กอปรกับโรงเรียนบ้านนาดีเป็นโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งกำลังประสบกับปัญหาในด้านต่าง ๆ มากมาย จึงได้จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนขึ้น เพื่อระดมพลังสมองในการแก้ไขปัญหาที่โรงเรียนกำลังประสบอยู่ให้คลี่คลายไปในทางที่ดีและส่งผลต่อพัฒนาการด้านการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนภายในชุมชน ในการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมดังกล่าว โรงเรียนกับชุมชนได้แบ่งกลุ่มชุมชนออกเป็น 4 กลุ่มตามลักษณะงาน 4 งาน คือ งานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป โดยที่การระดมความคิดเห็นเพื่อการคิดวิเคราะห์สภาพปัญหาต่าง ๆ ในงานแต่ละด้านนั้น ชุมชนเป็นผู้นำเสนอและร่วมกันวิเคราะห์ถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้วยสมาชิกภายในกลุ่มของชุมชนเอง โดยมีคณะครูทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา

จากการระดมความคิดเห็นของชุมชน สมาชิกในกลุ่มที่ร่วมรับผิดชอบเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพปัญหาด้านการบริหารงานบุคคล พบว่าครูขาดแคลน ไม่ครบชั้นเรียน ครูขาดความชำนาญเฉพาะด้าน จำเป็นต้องหาผู้มีความรู้ประสบการณ์ในชุมชนมาช่วยถ่ายทอดและให้ความรู้ในสาขาที่ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือปราชญ์ชาวบ้านมีความถนัด

สภาพปัญหาดังกล่าวถ้าปล่อยทิ้งไว้จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน และส่งผลต่อคุณภาพของเด็กและเยาวชนอีกด้วย จากความสำคัญดังกล่าวชุมชนในฐานะผู้รับผิดชอบโครงการด้านการ

บริหารงานบุคคล ได้เล็งเห็นความสำคัญและตระหนักถึงสภาพปัญหาดังกล่าวจึงได้จัดทำโครงการ "การจัดหาครูอาสาสมัครและวิทยากรท้องถิ่น" ขึ้นเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อสำรวจรายชื่อของคนที่มีความรู้ความสามารถในชุมชนด้านต่าง ๆ
2. เพื่อจัดหาอาสาสมัครภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาร่วมสอนในโรงเรียน

เป้าหมาย

1. มีรายชื่อของภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ
2. ภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมเป็นครูอาสาสมัครในการให้ความรู้แก่นักเรียน

วิธีดำเนินการ

1. ประชุมระดมความคิดเห็นประชาชน
2. จัดทำแผนการปฏิบัติการ
3. ดำเนินการติดต่อประสานวิทยากรในท้องถิ่น
4. จัดทำทำเนียบภูมิปัญญาท้องถิ่น
5. ติดต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อร่วมเป็นครูอาสาสมัคร
6. ประเมินผล
7. สรุปผลการดำเนินการ และรายงานผล

ระยะเวลาดำเนินการ

11 พฤศจิกายน 2551- 31 มกราคม 2552

วัสดุ-อุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการดำเนินงาน-

งบประมาณในการดำเนินงาน-

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ได้ทำเนียบครูอาสาสมัครและภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. ได้ครูอาสาสมัครและภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมถ่ายทอดความรู้ให้กับเด็กในด้านต่าง ๆ
3. เด็กนักเรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณภาพ และมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น

การประเมินผล

นำเสนอผลการดำเนินการว่าบรรลุเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ระดมความคิดเห็นถึงผลการดำเนินการร่วมวิเคราะห์ถึงผลที่ได้ ทั้งบรรลุเป้าหมายและไม่บรรลุเป้าหมายเพื่ออธิบายถึงสาเหตุและหาแนวทางในการดำเนินการต่อไป

และความปลอดภัยของนักเรียนประการที่สองโรงเรียนขาดน้ำดื่ม น้ำใช้ซึ่งมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการของครูและนักเรียน ปัญหาดังกล่าวจะตกอยู่ในสภาพวิกฤติในฤดูแล้ง นั่นคือโรงเรียนไม่มีน้ำดื่ม น้ำใช้ และประการที่สามโรงเรียนขาดเครื่องเล่นสนามสำหรับเด็กที่ได้มาตรฐาน และยังมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน

สภาพปัญหาดังกล่าวถ้าปล่อยทิ้งไว้ล้วนส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียน และส่งผลต่อคุณภาพของเด็กและเยาวชนอีกด้วย จากความสำคัญดังกล่าวชุมชน ในฐานะผู้รับผิดชอบโครงการด้านการบริหารทั่วไป ได้เล็งเห็นความสำคัญและตระหนักถึงสภาพปัญหาดังกล่าวจึงได้จัดทำโครงการ "การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม" ขึ้นเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อจัดหางบประมาณในการซ่อมแซมอาคารเรียนและหลังคาบางส่วนที่ไม่ดี
2. เพื่อซ่อมบำรุงถังน้ำสำหรับบรรจุน้ำดื่ม น้ำใช้ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้
3. เพื่อซ่อมเครื่องเล่นสนามให้อยู่ในสภาพใช้งานได้และมีความปลอดภัย

เป้าหมาย

1. ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมดูแลและปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียน
2. อาคารสถานที่ที่ชำรุดได้รับการแก้ไข
3. เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชนและโรงเรียน
4. เครื่องเล่นสนามจำนวน 3 ชิ้น ได้รับการปรับสภาพให้อยู่ในสถานะที่ปลอดภัยและใช้งานได้

วิธีดำเนินการ

1. ประชุม ระดมความคิดเห็น ปรีกษาหารือร่วมกันระหว่างชุมชนและคณะศิษย์เก่าเพื่อจัดหางบประมาณในการดำเนินการ

2. ดำเนินการจัดทำผ้าป่า
3. ประชุมคณะกรรมการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและร่วมกันซ่อมแซมถังเก็บน้ำฝน
4. ดำเนินการตามแผน
5. ประเมินผล สรุปโครงการและรายงานผล

ระยะเวลาดำเนินการ

ระหว่างเดือน 10 พฤศจิกายน 2551 – 31 มีนาคม 2552

วัสดุ-อุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการดำเนินงาน

สังกะสี ไม้ ตะปู ปูนซิเมนต์ อิฐ หิน ทราช เหล็ก ลวดเชื่อม สี

งบประมาณในการดำเนินงาน

งบประมาณที่ใช้จำนวน 30,000 บาท

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. อาคารเรียนจำนวน 2 หลังได้รับการซ่อมแซมจะได้รับความแข็งแรง
2. ถังน้ำจำนวน 2 ถัง ได้รับการซ่อมบำรุงให้อยู่ในสภาพพร้อมกักเก็บน้ำดื่ม น้ำใช้ตลอดปี
3. ได้เครื่องเล่นที่อยู่ในสภาพใช้งานได้และปลอดภัยจำนวน 3 ชิ้น
4. เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายวัชรยุทธ บุญมา เกิดวันที่ 22 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2513 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ ในปี พ.ศ. 2538 จบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2543 ประสบการณ์การทำงาน 13 ปี ในตำแหน่งครูสายผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 22,500 บาท ปัจจุบันผู้วิจัยดำรงตำแหน่งครู (ค.ศ. 1) สังกัดโรงเรียนบ้านก้านเหลือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 1

